

Gyldendal Havn 1986-2011

Jubilæumsskrift

www.gyldendalhavn.dk + www.lihmelandsby.dk

Gyldendal Havn 25 år

Allerede i 1983 rumlede det med tanker om en havn ved Gyldendal; men det var først i 1984, der for alvor kom gang i planerne. En gruppe af lokale arbejdede intenst med skitser og forslag til en lokalplan. Der blev udarbejdet tegninger til en havn af Århus-firmaet Hoffman og sønner. Da tegningerne var klar, gik arbejdet i gang med at søge penge hjem til projektet.

Der skulle sælges mange bådpladser for at få bugettet til at se rimeligt ud. Salg af bådpladser gik faktisk rigtig godt, og det er naturligvis noget, der øger gejsten, når den lokale opbakning er i top. Så efter nogen tilretning af tegningerne, alle tilladelser i hus og økonomien på plads kunne projektet starte op i efteråret 1985.

At bygge en havn kræver ganske store mængder materialer af både sand, grus og store granitblokke importeret fra Norge, og jeg kan godt forstå, beboerne i Lihme by var lidt irriterede over trafikken med mange tunge transportere på alle tider af døgnet. Et så stort projekt krævede meget tid af frivillige, som deltog i bygningen af havnen med byggemøder og mange arbejdstimer.

Men så i 1986 stod havnen færdig – eller næsten færdig, der var naturligvis nogle småting, der manglede. Men indvielsen blev i maj 1986 med stor festivitas, hvor rigtig mange mennesker fra både nær og fiern deltog.

Siden indvielsen har ganske mange deltaget i at vedligeholde havnen og lavet store forbedringer og udvidelser med nye flydebroer, både til kølbådene og til jollerne. Der er lavet grillpladser til glæde for både sejlerne og de ganske mange

Søren Chr. Vang,
Formand for
Gyldendal Havn.

turister, der besøger vores havn.

Jeg synes, vi skylder de mennesker, der bruger en stor del af deres fritid på at vedligeholde og være med i udbygningen af Gyldendal Havn en stor tak for, at vi i dag, 25 år efter indvielsen, kan præsentere en havn, der opfylder de krav, mange sejlere har; hvor der er gode badefaciliteter, et rigtig godt spisested og en skøn natur.

Jubilæumstidsskriftet fortæller om livet ved Gyldendal. Det består af originale og redigerede artikler fra tidligere numre af Lihme Bladet samt helt nye artikler skrevet til lejligheden.

Jeg håber, at rigtig mange lokale, sejlere og turister vil glæde os ved at deltage i Gyldendal Havns 25-års jubilæum og fortsat komme på havnen i årene frem.

Søren Chr. Vang, Gyldendal Havn

Jubilæumsskrift for Gyldendal Havn

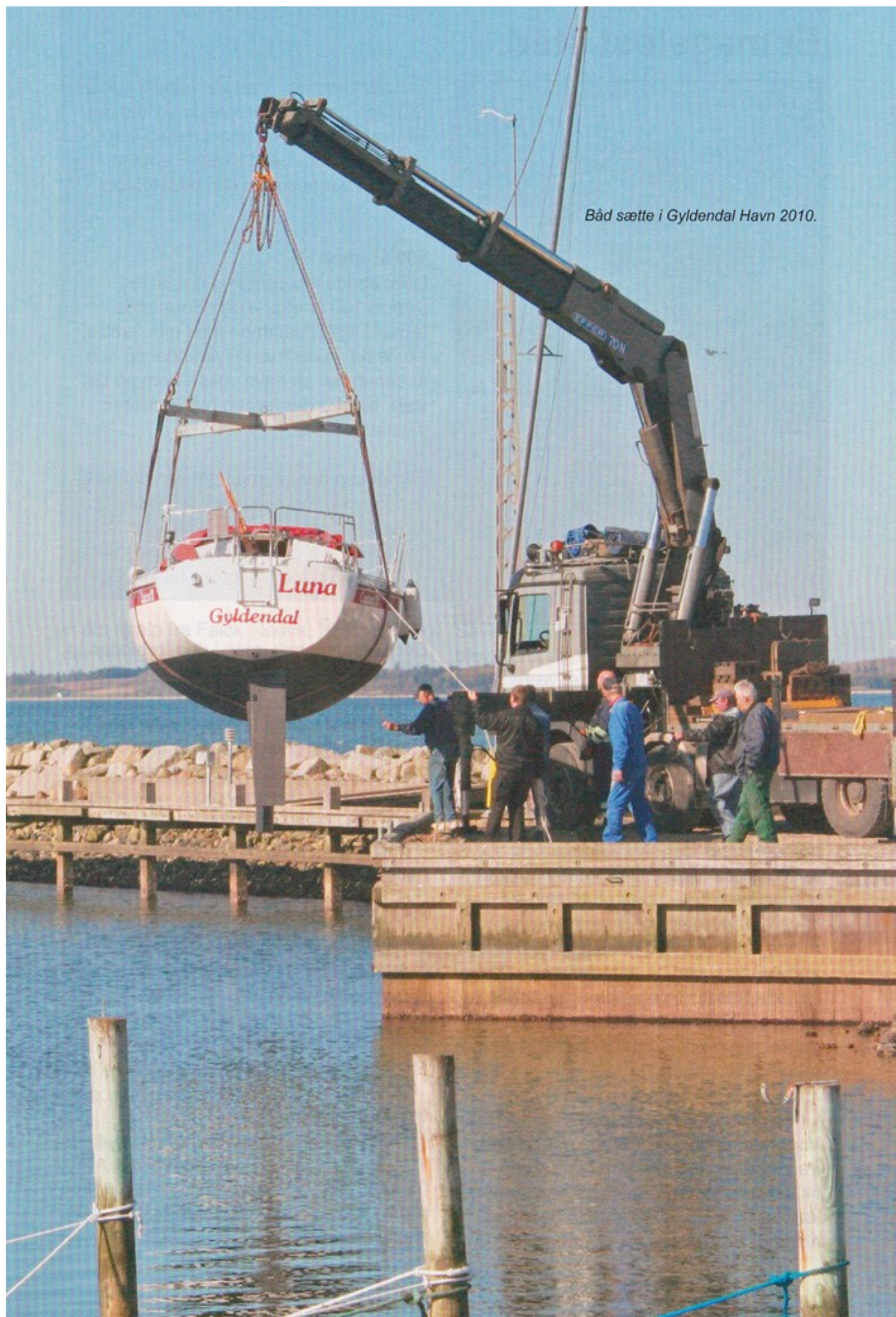
Ansvarshavende:

Ann Balleby
Marianne Husted
Gunnar Madsen

Layout: Ann Balleby

Tryk: Skive Offset, oplag 2.000

Forsidefoto: Gyldendal Havn set fra luften,
Kim Jakobsen

Båd sætte i Gyldendal Havn 2010.

Et mageløst sted

Johanne Sørensen.

Af Johanne Sørensen

Gennem generationer har det været sådan, at har man sagt Gyldendal, har man også sagt Teglværk. På Gyldendal Teglværk blev der arbejdet, så sveden sprang. Jeg husker endnu, når morbror Chresten kom i den røde lastbil fra Gyldendal med et læs sten. Det var før, der var noget, der hed automatik og læsseramper. Nej det var med håndkraft, at tusindvis af sten bevægede sig fra lastbilen og til jorden. Bagefter fik han middagsmad, og jeg husker, hvor meget han kunne spise, og hvordan han kunne fortælle historier, mens han gjorde det. Til sidst sagde han: "Så siger jeg tak for den smule mad, jeg har spist." Det var mageløst.

Ligeså mageløst var det, når Thorvald Vognmand kom og hentede min familie fra Lihme for at køre dem hjem. Han fik selvfølgelig kaffe oven på den lange køretur til Hem, og så fortalte han også historier fra Teglværket, hvor han havde

haft sin barndom. Han var nemlig søn af Christen Jensen, der ledede Gyldendal Teglværk i 37 år, og som i daglig tale aldrig hed andet end Kræn Formand. Manden var desuden min bedstemors bror.

100 år efter

Lidet anede jeg dengang om, at jeg præcis 100 år efter Kræn Formands fødsel i 1877, sammen med min familie, skulle bo i hans hus i Gyldendal og otte år senere se en havn vokse frem på det sted, hvorfra der førhen blev udskibet teglsten.

Sådan kan det gå, men det var slet ikke det, jeg ville fortælle, jeg ville nemlig fortælle jer om, hvordan det er gået med Gyldendal efter Teglværkstiden, og det er i høj grad også en mageløs historie.

Jordskælv?

Der lå et teglværk, men i dag forbinder vi først og fremmest navnet Gyldendal med havnen. Den kom hverken gående eller sejrende hertil, men kørende. Det første, jeg rigtigt mærkede til havnen, var, jeg vågnede en nat og troede, der var jordskælv. Sådan lød det, og sådan føltes det. Det var de store kvadre fra Sverige og Norge, der larmede, når de med hydraulik på kort tid blev smidt af den store lastbil. Sten af den størrelse skulle vi ved Gyldendal lige vende os til. Vi skulle også lige vænne os til, at vi nu fik moler. Før snakkede vi altid om, at det værste, der kunne ske, var, at båden eller bådene drev ind mod sandstranden, hvis noget uforudset skulle ske. Nu var der en mole, og det var langt farligere.

Helikopterredning

En stormende septembraften 1985 var vi flere, der oplevede det dramatiske skift fra sandbred til havn. En fisker havde fået rebet i skruen, og da vi var bange for, han skulle blive slynget mod stenene, bad

*Johanne og Johs's hus, som hørte til teglværket,
ligger med udsigt over havnen.*

vi om hjælp fra Falck i Skive. Vi havde den tanke, at de måske havde en kraftig motor, der kunne komme fiskeren til hjælp. Det havde de mildest talt ikke. De ordnede tingene på en noget anderledes måde for os at se, idet de sendte bud efter en helikopter fra Ålborg. Fiskeren blev efter en dukkert fløjet til Ålborg Flyveplads, hvorfra han senere retirede med privatbil til Gyldendal. Jo, der var kommet nye tider til Gyldendal.

Verdenshavene

Før var det sådan, at vores både lå for svaj. Nu kom de i havn, hvilket medførte det fantastiske, at i stedet for at sejle en lille jolle ud til den større båd og så lade den lille båd vente på hjemkomsten, kunne vi i bogstaveligste forstand gå ombord, og når vi kom tilbage, skulle vi ikke ligge i forstavnen med bådshagen og fange bolden, alt imens man med garanti blev våd. Nu kunne vi ligeså stille sejle ind på vores plads og gå i land. Fra bare at "bo langt ude", boede vi nu ved en havn, og verdens have lå foran os. Wau!

Såvel Teglværket som Gyldendal Havn blev skabt af private, initiativrige mennesker, der hver på deres måde ville skabe bedre vilkår for andre. På mange måder er deres historier ens, så nu kære læser, nu er det mig, der kører til min familie i Hem, hvor børnene lytter til mine historier om havnen og livet omkring den. Så måske vil de en dag slå sig ned ved Gyldendal, man kan aldrig vide!

Overflødighedshorn af muligheder

For 25 år siden kunne jeg se lysene i Struer, det kan jeg stadig; men nu kan jeg også sejle en tur i en båd, ro en tur i en kajak, gå "ud at spise", gå til fest i bådhuset, gå en tur i "gaden", og jeg er ikke i tvivl om, at om et år kan jeg også fange min egen fisk i vor egen sø, samt gå aftentur på snirklede stier og veje og høre nattergalens sang blande sig med vandets rislen.

Gyldendal er og bliver et mageløst sted.

Vand bringer glæde

Af Tapio Juhl

Som ung brugte jeg gennem ti år mine sommerferier på at gå langs vestkysten. Det, der optog og fortsat optager mig, er havets og kystens uberørthed – en uspoleret oprindelig. Med min rygsæk gik jeg på havstokken eller redningsstien umiddelbart bag første klitrække. Ofte med afstikkere ind i landet. Overnattede i høstakke, bunkersanlæg eller i strandvagternes grønne telefonhuse, der dengang lå langs redningsstien. Det kunne også være et høloft – måske et gæsteværelse. Jeg udviklede gennem årene en evne til at udsøge de gode steder for overnatning. Havde jeg udset en gård, måtte den ikke være for stor, men heller ikke for lille; men frem for alt måtte der ikke være en TV-antenne på taget, for så havde ejerne ikke tid til at snakke. Men var betingelserne i orden, betød det også et overdådigt kaffebord om aftenen og et solidt morgenmåltid til at gå videre på.

I 1958 var jeg gået fra Thyborøn og med færge til Agger Tange. Videre over Vestervig, syd om Mors over Tissinghuse og Sallingsund til Spøttrup Borg. Og da jeg ville tage toget hjem fra Skive, kunne jeg også nå at se Gyldendal med det store teglværk, der dengang var egnens største arbejdsplads.

Jeg kunne ikke vide, at netop Gyldendal blev det, jeg kom til at holde meget af. For fire år siden fik jeg plads i havnen og et sejlskib. Ikke noget stort skib, men tilstrækkeligt.

Giv dig tid

Livet med et skib består af to dele: Sejladser på fjorden og opholdet i havnen. Begge dele giver lige stor fornøjelse og glæde. Der vil altid være lidt, der skal ordnes, når skibet ligger i havn; en tovende der skal takles, et beslag der skal gøres fast eller en skrue der skal spændes. Og man skal afsætte

rigtig god tid. Et arbejde, der er beregnet til en enkelt time, kan nemt tage både to og fire. For der skal altid snakkes eller måske gives en hjælpende hånd til en anden bådejer. En mild form for mobning kan dog forekomme, hvis ens sejlføring eller manøvrering i havn eller til søs ikke opfylder både skrevne og uskrevne regler. Og måske er det netop det, der giver glæden ved at være ejer af et skib i Gyldendal, - forberedelserne, samtalerne og arbejdet om bord – og så belønningen: En tur på fjorden!

Jeg har boet otte forskellige steder; det er min erfaring, at mennesker, der bor eller opholder sig ved vandet, er gladere og nemmere at omgås. Og stikker man en dag til søs for at besøge en af de havne, der ligger som perler på en snor i Limfjorden, møder man altid samme venlighed og imødekommenhed. Man får nemt den fornemmelse, at sejlerfolket er ud af samme familie.

Stå til søs og bliv opløftet

Mine indtryk kan måske bedre beskrives som indledningen til "Moby-Dick", en roman af Herman Melville fra 1851: "Kald mig Ismael! For nogle år siden – det kan være lige meget, hvor mange – havde jeg få eller ingen penge i min pung og ingen særlige interesser på landjorden og fik derfor den ide at sejle lidt omkring og se den del af verden, der er vand. Det er sådan en metode, jeg har til at jage halvtriste tanker på flugt med, og ved hvilken jeg holder blodomløbet i god gang. Når jeg mærker, at jeg er ved at blive bister i mundvigene, når min sjæl er fyldt med grå novembervæde, når jeg uvilkårligt standser foran ligkistemagasiner og slutter mig til alle ligtog, jeg møder, og ganske særligt når min humørsyge i den grad får overtaget, og der skal en stærk moralsk principfasthed til, for at jeg ikke med fuldt overlæg skal gå ud på gaden og systematisk begynde at slå hatten af folk

– da er jeg klar over, at det er på høje tid at komme til søs, så hurtigt jeg kan. Det er min erstatning for pistol og kugle. Med en filosofisk fanfare kaster Cato sig i sit sværd; jeg tyr ganske roligt til skibet. Heri er det intet forbavsende. Hvis folk blot selv vidste det, nærer alle, hver på sin måde, så godt som nøjagtigt de samme følelser overfor det store hav, som jeg.”

Efterskrift

Man kan frisere marker og skove; udnævne dem til nationale naturparker med pæne afmærkede stier. Fjord og hav kan man ikke tæmme. Man må indrette sig på de betingelser, som strøm, vind og bølge giver. Sådan har det altid været. Og vil være fremover. Derfor er det godt at sejle.

Til lykke med jubilæet.

Jubilæumstryk

Tapio Juhl har fremstillet 300 nummererede og sigerede tryk i anledning af havnens jubilæum. Det stemningsfulde tryk kan købes under jubilæet eller ved henvendelse til Tapio Juhl tlf. 2855 3125 eller Søren Chr. Vang tlf. 2190 7052. Jubilæumstrykket koster 100 kr., hvoraf halvdelen går til kunstneren, og den anden halvdel til havnen.

Gyldendals mest trofaste indbygger

Af Marianne Husted

Carl Gerhard Knudsen bor et stenkast fra vandet – og har gjort det i seks årtier.

Ved den nordlige gavl ligger en lyseblå træbåd. Tre meter fra den sydlige gavl står flagstangen, hvor en vimpel viser, at blæsten går frisk over Limfjordens vande. Carl Gerhard Knudsen byder inden for i det gulkalkede hus, der ligger lige i svinget om mod Gyldendal Havn.

På skrivebordet i stuen står vin i cellofanpir, chokoladeæsker og gaver.

Carl Gerhard ved sit hus, hvor fjorden er nabo.

Struttende blomsterbuketter pynter på spisebordet.

"Der kom 16 – 17 stykker i går," fortæller Carl Gerhard og sætter sig ved bordet, hvor han omgående byder på både øl, rødvin og sodavand. Det var naboerne, der kom på uanmeldt fødselsdagsbesøg og fejrede ham på behørig vis. Fødselsdagen faldt på en fredag, så alle havde god tid. Han fyldte 64 år og har boet i huset ved Gyldendal det meste af sit liv.

Fra pladsen ved stuebordet er der et godt udkig over havnen mod vest, Struer mod syd og Nyggård Hage mod øst.

"Der er ingen, der kan tage udsigten fra mig," siger Carl med et grin og tilføjer, at det da er et dejligt sted. Det går han ikke og tænker over til daglig, men han synes godt om at bo som nærmeste nabo til fjorden. Under en storm i 1982 viste naboen dog tænder, og vandet stod op til flagstangen. Men så fik han fyldt sten og grus på ud for sit hjem, og siden har fjorden holdt sig 10 – 15 m fra huset.

30 mistede arbejdspladser

Meget er sket i Gyldendal siden Carl Gerhard trådte sine barnesko i stuen. Han mener, at den største begivenhed fandt sted, da havnen blev bygget, men tilføjer i samme åndedrag: "Det var også rigtig ærgerligt, at teglværket blev revet ned, og 30 arbejdspladser gik tabt." Noget af Carls første arbejde var da også på teglværket.

"Jeg kørte ler og lavede forefaldende arbejde inde på teglværket," fortæller han og får også med, at lastbilkørslen gik strygende, selv om han ikke havde kørekort. Inde på teglværket blev han og de andre unge knægte sat til det strabadserende arbejde, hvor de blandt andet skulle løfte de tunge lerrør op på de øverste hylder for at få dem tørret. Både almindeligt og stort kørekort erhvervede han som soldat i Århus i 1967-68, og det brugte han i stor stil,

da teglværket gik sin endelige skæbne i møde. Først kørte han renovation i Balling, herefter lastbil for en vognmand i 13 år, hvor han havde en fast rute til København, og i starten af 1980'erne gravede han kabler ned for en entreprenør, indtil Gyldendal Havn skulle bygges.

Læ til skibet

Så gjorde et uddybningsfirma sin entre i Gyldendal. Firmaet manglede en mand og spurgte, om det var noget for Carl Gerhard. Han slog til og viser et indrammet fotografi på væggen, hvor tre store pramme ligger på det sted, hvor haven ligger i dag. Da den lokale havn var færdig, bad firmaet ham om at følge med til Sjælland.

"Ejeren var noget af en gøgler, der var altid noget galt med lønnen; men jeg fik da en ny firmabil, og det var både sjovt og gav en masse oplevelser," siger Carl Gerhard om de 3½ år, hvor han arbejdede rundt om i danske havne, der skulle uddybes og var indkvarteret på hoteller i et utal af havnebyer. Efter det omflakkende liv vendte han igen fuldtids tilbage til den hjemlige strand og har de sidste år arbejdet som vicevært i et boligselskab.

Den lyseblå fiskerbåd har han haft i 35 år og især brugt til at fange rødspætter fra. "Vi var da glade for havnen, så kunne man lægge sit skib i læ," fortæller han og nævner også, at han var formand for havnen nogle år. Rødspætteerne er væk nu, og båden taget op. Men havnen bruger Carl Gerhard stadig. Han går hen og snakker med folk, og fra pladsen ved spisebordet kan han næsten ikke undgå at holde lidt øje med, hvad der foregår på havnen. Mange mennesker kører ned og vender, kigger lidt og kører igen.

"Det er skønt nok med havnen, når nu teglværket skulle væk. Det er da også en fordel for hele egnen," siger den 64-årige gyldendaler, der nyder at få en fredagsbajer med naboerne, som har bygget huse på teglværksgrunden.

Carl Gerhard med piben i munden på tur på havnen.

Teglværkerne ved Gyldendal

Af Ib Svenningsen

I 1865 lod den kreative Kristian Jensen Sinding, gårdmand i Vester Hærup, bygge et teglværk langs stranden ved Gyldendal. Driften påtog han sig indtil 1882, hvor han forpagtede teglværket til Laurits Peter Bælum for en tiårig periode. I 1895 sælger han Vester Hærup teglværk til restauratør Jesper Nielsen for 10.000 kr. År 1900 sælger Jesper Nielsen teglværket til Gyldendal konsortiet.

Gyldendal Teglværk

Initiativtagerne til Gyldendal Teglværk var før 1893 at finde blandt teglværksarbejderne på Hostrup Teglværk. 12 af arbejderne syntes, de fik for lidt ud arbejdsindsatsen, hvorfor de besluttede at danne konsortiet "Gyldendal Teglværk". Hver indskød 1000 kr. i en pulje til etablering af teglværket. De anskaffede sig et grundareal umiddelbart vest for Hærup teglværk og opførte et teglværk af sten købt af V. Hærup Teglværk. Teglværket havde en ringovn med 12 kamre til 7000 sten. Som trækraft købte de en dampmaskine på 12 hestekræfter hos maskinfabrikant Povlsen i Esbjerg.

Konsortiets medlemmer i 1900 var følgende: Kristian Jensen (Formand og værkfører), Mikkel Frank fra Mors (Regnskabsfører), Niels Husted (Regnskabsfører), Kristian Andersen (Kasserer), Jens Kristian Jensen (Sekretær), Søren Andersen, Harald Jensen, Jens Lindberg Pedersen, Jens Jensen Hedegård, Kristian Degn Pedersen, Jens Jensen, Gudik Olesen og Poul Pedersen.

Moderne teglværk med egne galeaser
De første 3 år var afkastet meget lille, så der var smalkost i de små hjem. Men fra 1896 voksede overskuddet lidt efter lidt og var i år 1900 så stort, at konsortiets medlemmer i sluttet trop kunne henvende sig til naboen V. Hærup Teglværk med

henblik på køb af samme. Ejeren Jesper Nielsen slog til.

I 1908 er formuen i Gyldendal Teglværk så stor, at man kan bygge et moderne teglværk på V. Hærups teglværksgrund. Man får en ny teglovn og nye maskiner. I 1910 flytter bestyreren for Hostrup Teglværk, Chresten Jensen, til Gyldendal Teglværk som bestyrer.

År 1911 bygger man en udskibningsbro til transport af sten til teglværkets galeaser. I 1916 bygger man bestyrerboligen, hvor Johs. og Johanne Sørensen nu bor (se billede side 5). Endelig køber man det nedlagte Hostrup Teglværk i 1918.

Asken og ilden

Teglværket har betydet meget for Lihmeområdet, og var i mange år eneste industrielle arbejdsplads.

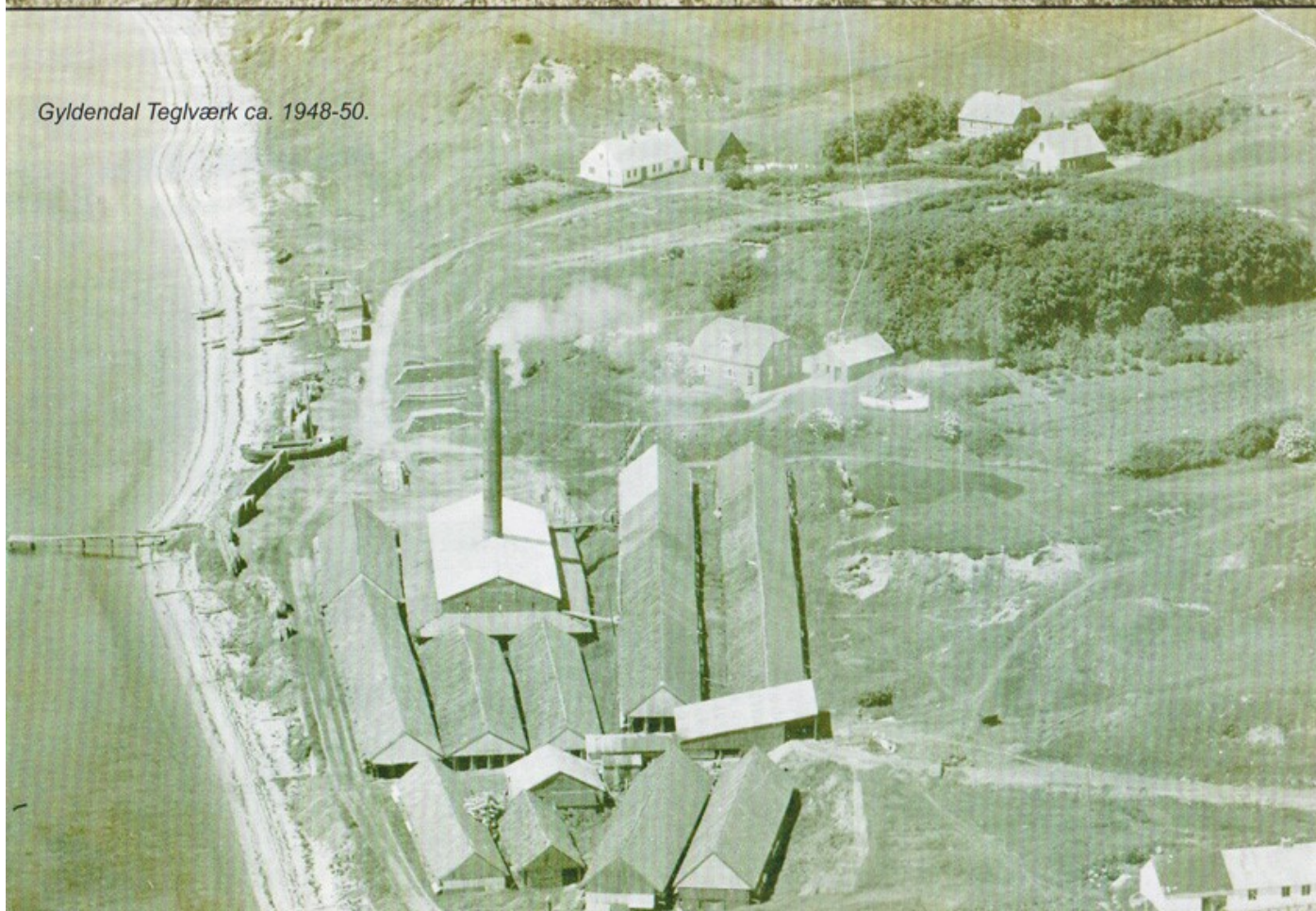
Det var hårdt arbejde såvel i lergravene som i ovnen, hvor afstanden mellem asken og ilden kun var en mur af ubrændte sten. Desuden var luften fyldt med svovldampe fra kulstøvet, der blev hældt ned over stenene fra huller i ovnens loft, hvilket gav mange af teglværksarbejderne problemer senere hen.

Teglværkets kapacitet var i 1947 3.000.000 sten om året, men stod på nul i 1969, da man erklærede firmaet konkurs. I 1972 købte Spøttrup kommune teglværket med henblik på at gøre området til et rekreativt område, hvilket er lykkedes til fulde.

Gyldendal Teglværk 1910 med Vester Hærup Teglværk i baggrunden.

Gyldendal Teglværk ca. 1948-50.

Gyldendal Teglværk under
nedrivning.

Nybyggere i Gyldendal

Af Nancy og Finn Albrechtsen

Hvad, der gik forud for vores beslutning om at bygge i Gyldendal, er svært at sige. Vi kom fra et naturskønt område, og ønskede at finde noget ligeså dejligt, skønt mange af vore bekendte foreslog: "Nu har I boet så langt ude på landet, som det næsten er muligt. I skal da ind til byen." Men det var vi sikre på, vi ikke skulle. Draget af fjorden, havnen, bakkerne, dalene og stranden, drog vi ned for at se på de udbudte grunde ved Gyldendal. Her skulle der ifølge lokalplanen bygges seks "landsbyhuse", placeret langs en ny vej med navnet Gyldendal. På trods af advarsler om det ene og andet ufordelagtige ved stedet købte vi en af grundene.

Frit valg

Vi kom sent i gang med byggeriet, og inden da var planerne om ens huse og helårsboliger ændret til, hvad vi vil kalde frit valg. Det lille nye samfund, som er opstået her, består nu af meget forskellige typer huse, og er en blanding af helårs- og sommerhuse. Omsider, efter mange forberedelser, gik byggeriet i gang. Vi havde besluttet ikke at medvirke med det håndværksmæssige, men vi skulle selv koordinere arbejdet. Det var et stort, men også spændende arbejde.

Noget at komme efter

Endelig indflytning i november 2005. Vi blev godt modtaget af såvel naboer som genboer samt de øvrige beboere omkring havnen. Meget hurtigt følte vi os hjemme, og var nu en del af livet omkring havnen. Og vi har fået det, vi er kommet efter. Naturen med de flotteste solnedgange

med fjordblik, men mest og rigtig mange gange, naturen fra dens barske side, ja "Blæsten går frisk over Limfjordens vande". Men vi har lært det. Som en tysk turist en dag med rusk og regn sagde til os, da vi beklagede vejret: "Nej vejret er altid godt i Danmark, det er kun påklædningen, der er forkert". Andre siger meget spøgefuldt: "Der er kun læ i Gyldendal, når broklappen i Oddesund er oppe".

Legeplads

Som nabo er fjorden smuk i al sin omskiftelighed, og den er også en dejlig legeplads, både for voksne og børn. Vore syv børnebørn elsker turene til stranden, hvad enten det er for at bade, lege i sandet, fiske krabber eller samle skaller og sten. Vi voksne har fanget den blanke sild, kunne de store rødspætter og skrubber blot også vende tilbage.

Stilhed før storm

Da vores nabo også er havnen, betyder det, at vi ofte får en snak med mange forskellige mennesker, såvel turister, sejlere, som fastboende i hele området. Efterår og vinter er en stille tid, da ånder alt af fred og ro. Vi kan tage vores lille tur til havnen uden at møde en sjæl, men fra den første solskinsdag i det tidlige forår skifter havnen ansigt. Mange smutter en tur omkring Gyldendal, og snart er området igen levende. Der kommer gæster i restauranten, de første både kommer i vandet, det summer af trafik, for mange skal lige vende en tur omkring havnen. Vi er i sandhed kommet til at bo et omskifteligt sted, men vi føler at: "Vi hører til de heldige og lykkelige".

Nybyggergaden ved Gyldendal Havn. Albrechtsens hus ses til venstre.

*Fritidsfisker
Benny Pedersen
gør klar til at sejle ud på
fjorden, men der er meget
få fisk i dag sammenlignet
med tidligere.*

De bedste fisk

Af Marianne Husted

Solen er ved at gå ned. Vandet i havnen er blikstille og reflekterer de sidste solstråler. Benny Pedersen står klar i sin båd til at sejle ud og sætte garn. Han er fritidsfisker. Hele året rundt, når vejret tillader det. Blæsten var hård denne vinter, så da var det ikke mange dage, han kunne sejle ud. Men nu er han parat.

Det er ikke økonomiske gevinster, der driver ham af sted, hvorimod han forklarer: "Fiskeri er som en slags sygdom eller som at avle sine egne kartofler. Det er sandsynligvis billigere at købe fisk end selv at fange dem. Men det giver livskvalitet selv at komme på fjorden og hive fisken i land." Og det har Benny gjort siden han var en lille dreng og sad på styret af sin fars cykel, når denne kørte til Hostrup Strand for at fiske.

Da Benny var dreng kunne familien fange alle de fisk, det skulle være. Rødspætter var også dengang en lækker spise, og der var så mange rødspætter i fjorden, at de smed skrubberne ud, når de var med i fangsten. Sådan er det ikke længere. Nu skal Benny være glad, hvis han kan få et måltid mad på en enkelt fisketur, og han

fortæller, at det næsten ikke er til at fange en skrubbe længere. Rødspætterne har været væk i flere år. I marts og april fisker han sild, og nu håber han at få tunger og måske en hummer i sit garn, eller at der skal gemme sig en enkelt ål i en af hans ruser.

Benny håber, at der kommer mere liv i fjorden igen. Han har også set enkelte tegn i den retning. "Vandet er blevet mere rent. Her i foråret kunne jeg se søstjerner på fire meters vand," siger han og tilføjer, at han også kan være heldig at fange en rødspætte igen. Om end den kun er lille. Større rødspætter ser han stadig ingen af.

Benny har fjorden tæt på. Altid. Han bor lige ved havnen og kender fjorden fra alle sider, året rundt. Om livet på havnen hen over året siger han: "Der er mere liv i sommermånederne. Men vi synes også vintrene er skønne. Så kan vi høre fjorden, når vi sidder hjemme. Om sommeren er det speedbådene, vi hører." Naturen drager. Benny starter motoren, og der lyder et drøn, mens en sort røgsky vælter op i luften. Kort tid efter er han på vej ud af havnen og ude på fjorden mod vest, hvor han sejler direkte ind i den røde solnedgang.

Nøglefiskeri ved Limfjorden

Af Lena Nielsen

Min interesse for fiskeri stammer tilbage fra min barndom, hvor jeg ofte var med min far på fjorden. I de første år af vores ægteskab var det mest Niels Jørgen, der dyrkede fiskeri; men enkelte ture på havet og ved Karup Å blev det da til for mit vedkommende. Niels Jørgen har fisket i fjorden, siden han var dreng, og denne interesse har han aldrig mistet til trods for, at fiskeriet er gået stærkt tilbage. Da børnene flyttede hjemmefra blev interessen for at følge med Niels Jørgen på fjorden vakt, og som han siger, så får jeg ikke skæld ud, når jeg kommer for sent hjem, for han er jo selv med.

Forsøg følger fiskebestanden

Vi har i flere år fisket i fjorden, og da vi på et tidspunkt faldt over en annonce i Fiskeri Tidende om, at DTU manglede nøglefiskere rundt om i landet, var vi ikke længe om at melde os til, idet vi syntes, at forsøget lød spændende, og måske kan det kaste lys over udviklingen af fiskebestanden i fjorden og være med til at gøre alle klogere på, hvordan f.eks. temperatur har indvirkning på fiskebestandene.

Fedtemøj og vandmænd

Som nøglefisker forpligter man sig til at fiske enten med ruser eller net eller begge dele i perioden april til september. Vi valgte at melde os til rusefiskeri. Niels Jørgen har valgt en position ved Kås, og jeg har valgt en position ved Ålbæk. Man forpligter sig til at røgte hver anden dag 10 dage i måneden, men må gerne fiske hele måneden. Alle fiskearter skal registreres og måles, vejr og vind skal noteres, og det skal oplyses, om der er fedtemøj, vandmænd eller andet i vandet, og hver anden måned indsendes oplysningerne til DTU, som så laver en registrering for alle nøglefiskere i landet.

Temperaturmålinger

Ud over registrering af ovenstående er der ligeledes placeret en temperatur-

måler, der registrerer vandets temperatur hver 3. time. Både ruser og temperaturmåler skal være placeret på samme position. Temperaturmåleren skal forblive i vandet i hele fiskeperioden fra april til september, hvorefter den indsendes til DTU, som så registrerer temperaturen i vandet på den position, hvor måleren har været placeret.

Følg resultaterne på nettet

Oprindeligt skulle projektet være stoppet i efteråret 2010. DTU afholder hvert år et møde for alle nøglefiskere, hvor de kan udveksle erfaringer og høre om det, DTU arbejder med.

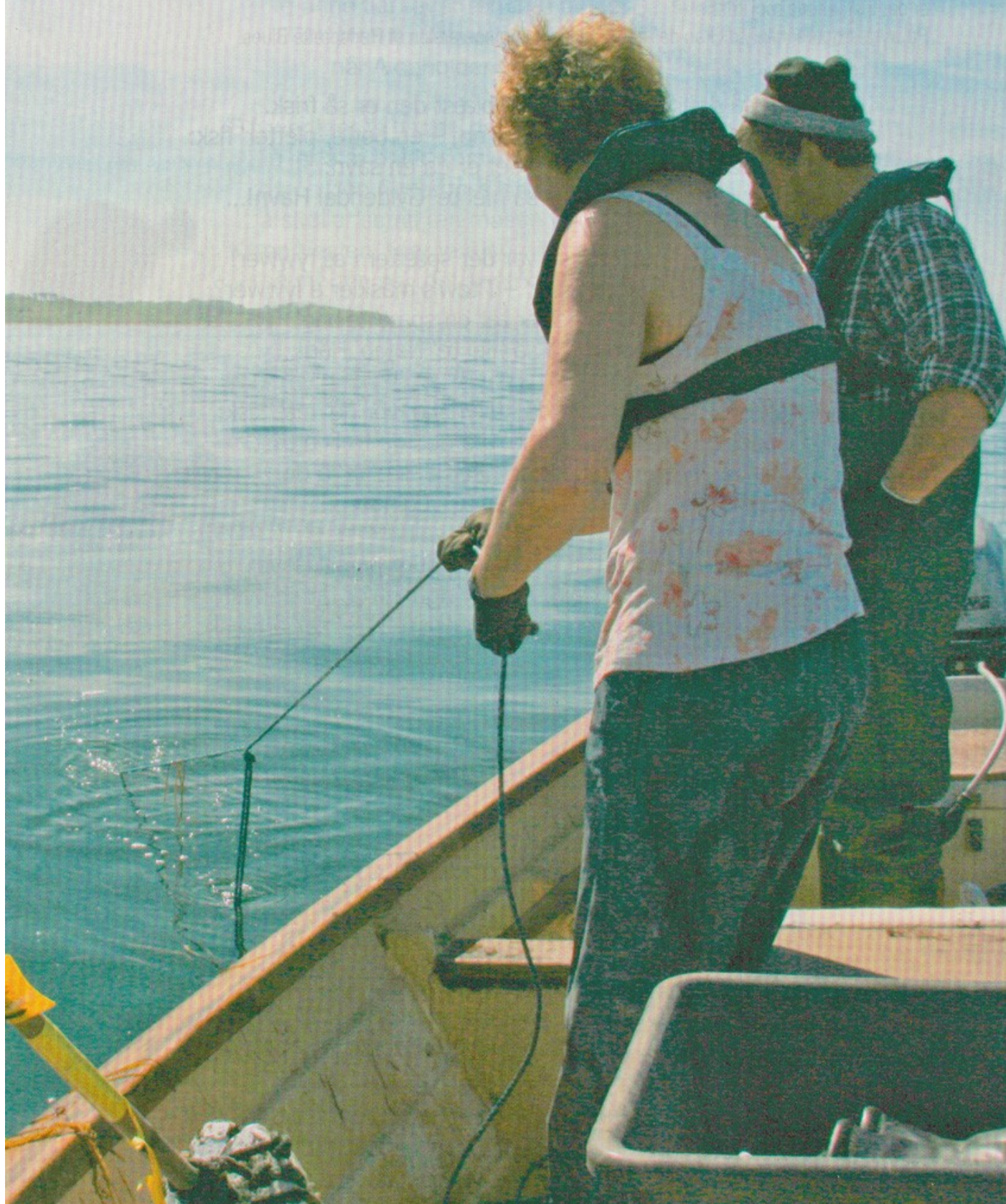
Sensommeren 2010 deltog vi i årsmødet for nøglefiskere, som sædvanen tro blev afholdt på Fyn. De nøglefiskere, der deltog i mødet, blev spurgt, om de kunne have interesse i at fortsætte endnu tre år med at være nøglefiskere. DTU ville gerne have en længere periode med registreringer, idet dette ville give dem et bedre forskningsgrundlag, og hvis der var tilslutning til at fortsætte, ville man arbejde videre med dette.

Til mødet var der stor opbakning til at fortsætte forsøget med nøglefiskeri i endnu en 3-årig periode. Det er efterfølgende blevet besluttet, at forsøget fortsætter til udgangen af 2013, og vi har valgt at fortsætte – både fordi vi nyder livet på fjorden, og fordi vi er interesseret i at medvirke til, at forskningen kan fortsætte.

Vi synes, det er et spændende projekt, og vi har stor fornøjelse af at drage på fjorden. At vi ikke fanger så meget, gør ikke noget, for selve sejlturen og den unikke natur der er langs med vandet, er det hele værd.

Skulle denne artikel vække interesse for at se hvilke fiskearter, der fanges rundt om i landet, så kan man gå ind på hjemmesiden www.aqua.dtu.dk og følge de resultater, der er indsamlet i forbindelse med nøglefiskeriet.

Lena og Niels Jørgen
røgter ruser.

Rødspætte Blues

Af Poul E. Nielsen

Rødspætte Blues er en blues, der fortæller om, hvor fortvivlende det er ikke mere at kunne sætte tænderne i en pandefuld frisktfangede rødspætter fra Limfjorden – som vor mor stegte dem – og som rødspætter uden al tvivl er designet til fra naturens hånd.

Måske siger den også et og andet om det, der i teknokrat-jargon er døbt: Strukturudviklingen. I hvert fald er det trist, endda møj' trist...

På [www. artcoregallery.dk](http://www.artcoregallery.dk) kan der downloades en demo-version af Rødspætte Blues.

Der er så dejli' her ve' wos, æ blæst den er så frisk.
Men, det' som om der mangler nøj – en bette, pletter' fisk:
Æ rødspæt' den er væk – å det er da en savn.
Å det er li' fra Struer å – å så hiel te' Gyldendal Havn!...

Hvis a no' sku' bestem', så var der spætter i æ fywwer!
Det er der ellers aldrig mier' – I tøj's måskier a lywwer?
Nej – de er altså væk, der er æt en spæt' te'båg'.
Å det er lig' fra Venø å – å så hiel te' Nøjgo' Håg!...

Dengång da a var knæjt, da ku' vi fyld' vor ne' mæ' fisk:
No er der æ engång en skrob' – å det' da trals å trist.
Somom æ fywwer simpelthen håer lå' sæ' te' å dø.
Å det er lig' fra Kås å – å så hiel te' Jegindø!...

En rødspæt' mæ' kartofl er og mæ' guer persillesovs;
Hvor er æ altså læng' siin, a sør'n rigti' hå'er fåt smovs!
No foer vi altid nøj mæ grijs – eller osse mæ' kal' å flæsk.
Å æ rødspæt' den er væk – jamen, det' sgu' da grotesk!...

Å i'æ sæ mæt i spætter – det er godtnok en saga blot.
Der' lon't imel' æ snapse no – å de skiw ka' do sæl' som skrot.
Nej, no foer do æt en spæt', å det' hverken stegt eller kogt,
jen jeneste stej – i hiele Venø Bogt!...

Æ fywwer den er stadig blo, men no hår de skraut æ bund'.
Mon æt de tug æ yngel mej? – æ rødspæt' den er forsvunden!
Å om det no er gylle – eller musling'fiskeri,
eller om det no er skarv å sæl - så er æ hiel' forbi!...

Nej, hvis a no' sku' bestem', så var der spætter i æ fywwer!
Det er der ellers aldrig mier' – I tøj's måskier at a lywwer?
Nej – de er altså væk, der er æt en spæt' te'båg',
Og det er lig' fra Venø å – å så hiel te' Nøjgo' Håg!...

Æ fywer

Af Søren Husted

Æ fywer kan ha så manne farver po,
den kan vær hvid, grøn eller blo,
For det mjest er æn rolle å guer,
te anne tier raser æn mæ bølger så stuer.
Men A er næsten alti fornywer,
når A opholder mæ ve æ fywer.

Æ fywer taer te tier en diel å æ skrænter å æ gru'nd
å ier å æ brink' som skul æn fyl'd si mu'nd.
Den fløtter mæ stien å mæ sand
å skøller somti æn masse vraggoods po land.
"Kræn Vesten" foer te å sprøjt mæ skom, der flywer
så mo æn sej, det er strid å vær ve æ fywer.

Æ fywer ka vær så pæn en stel solskinsdå,
å stem si sind te de gue, - æn blywer så glå.
Det er skjøn å sik æ moger, der svæver omkring,
å hør æ guldspurv sæt si stem i sving,
å sik æ sejlbuwer mæ fok å klywer
glie stel forbi uer o æ fywer.

Æ fywer inviterer te badning å plasken,
især da æ bøer elsker den slaws vasken.
De samler på snegl, stien å lejer i æ sand,
å hva æn ellers kan find longs æ strand.
A trower aldrig det blywer
umoderne å lej ve æ fywer.

Æ fywer by'er da osse på så manne ann'e ting,
strandløver å badenymfer, der vimser omkring,
ja, nuer æ næsten nudister,
Ann'e gloer bare, - de leger vist turister.
Ann'e ligger bare å kigger op po æ skyer, der drywer
i retning fra land å uer øver æ fywer.

Æ fywer å al den frisk luft gier appetit,
æn blywer bode sulten å tøstig – æt endda så lidt.
Men så er æ da godt, vi kan spies å kompensier,
- ja, der æ næsten ingen grænser for, hvad vi kan få nier
å øl, drammer å brø' i skywer,
atter æn ophold ve æ fywer.

Lihmes fiskemand, Niels Hansen, på sin båd i Gyldendal Havn. Niels er leverandør af fisk til Restaurant Gyldendal.

Friske fisk fra fiskemanden

Af Marianne Husted

"Siden jeg var 16 år, er det sådan set gået i fisk," siger Niels Hansen med et glimt i øjet under kasketten, mens han hvæsser filetkniven på strygestålet. Han står i det lille rum ude bag ved i fiskeforretningen på Irisvej i Lihme, og er ved at gøre klar til at skære en stor glinsende laks i filetter. Så bliver der laksebøf, fiks og færdige til at lægge på grill og pander i Lihme og omegn.

Niels Hansen voksede op på en gård i Ålbæk. Han deltog som barn i arbejdet på gården, som først på sommeren bl.a.

gik ud på at hakke roer. "Når jeg kom op på højen og kunne se ud over fjorden, så gik det i stå," fortæller han. Så stod han med roehakken i hånden og drømte om at få sit eget skib og blive fisker. Som 68-årig kan han i dag se mere end 40 år tilbage, hvor drømmen er blevet til virkelighed. Han har gennem alle årene haft eget skib, han har fisket, og han har solgt fisk. Og sådan er det stadig. Niels' nuværende skib er en 18-fods jolle med påhængsmotor, der ligger forrest i Gyldendal Havn. Men det meste af tiden går med at klargøre og sælge fisk, så det er ikke så ofte, at Niels har skibet i brug. Det er stort set kun, når han fisker hummere i Limfjorden om sommeren.

Fiskeri i Limfjorden

Igennem mange år kunne Niels hente sit og familiens daglige brød i Limfjorden.

Han fiskede rødspætter, sild, skrubber og hvad fjordens spisekammer ellers indeholdt, og landede det i Oddesund, hvorfra fiskene blev kørt til auktionen på Jegindø. Men fiskene forsvandt, så der til sidst kun var en lille plet med fisk tilbage i Nisum Bredning, som dog heller ikke varede ved ret længe. Niels vil ikke gøre sig til dommer over, hvorfor Limfjorden i løbet af få år gik fra at være rig på fisk til at være nærmest tømt for fisk. Han mener, at det sikkert skyldes flere forskellige ting og nævner gylleforurening og anden forurening samt muslingefiskeri, som nogle af årsagerne.

På farten

"Vi lå i Thyborøn, når vi ikke kunne finde noget i fjorden," forklarer Niels, som havde sin sidste større båd liggende i

denne Vesterhavsby ved indsejlingen til Limfjorden. Livet som fisker var ingen dans på roser, men hårdt.

"Vi var altid på farten. Til Thyborøn, Frederikshavn, Grenå, eller hvor der nu var noget at fange," uddyber han. Så fiskede han tre dage om ugen, tog hjem til Lihme, ordnede og solgte fisk i tre dage, og så afsted igen. Ofte allerede om søndagen.

På et tidspunkt kørte han lidt sur i det. Han tog en maskinpasseruddannelse inden for træindustrien og arbejdede på møbelfabrik, når der var isvintre og derudover også seks hele år. Men på trods af, at livet som fisker er barskt, så var det Niels' rigtige gebet. Efter afstikkeren til møbelindustrien, har han holdt sig til fiskene. Under en isvinter sejlede Niels med en muslingefisker i Esbjerg, hvor han kom ud for en arbejdsulykke. Han blev klemmt inde mod skibets styrhus og trykket voldsomt på ryg og hoved. Det har han stadig mén af i dag. For godt ti år siden fik han en blodprop. Så Niels Hansen er ikke gået gennem livet uden en række knubs hen ad vejen. Men han har hver gang rejst sig igen, så han nu i dag stadig sikrer en frisk forsyning af fisk i Lihme.

Friske fisk

Og kunderne kan godt regne med, at de får de friskeste fisk. Fiskemanden kom gennem mange år på samlecentralen i Thyborøn. Nogle af hans gamle bekendte her sørger for at stille nyfangede fisk fra til ham på auktionen i Thyborøn. Her giver han gerne et par kr. ekstra pr. kg for fisken, når han til gengæld ved, at kvaliteten er helt i top. Han kommer hjem med de hele fisk i flamingokasser og en god portion is. Så går arbejdet med at klargøre fiskene i gang. Noget kan klares på filetmaskinen, mens størstedelen må tilskrives godt håndelag med knive og tænger.

Da Niels har slebet kniven, lægger han 5 kg's laksen på skærebrættet, skærer et sikkert snit på den ene side og står med en smuk – laksefarvet – filet, som han behændigt fjerner for benrester med sin tang. Han skærer filetten i portionsstykker, skyller dem og lægger dem op i en hvid flamingokasse med is i bunden. Klar til at komme i fiskebutikkens kølerum, hvor de kommer til at stå ved siden af kasser med hele rødspætter, rødspættefiletter, rødtunge, lys sej, torsk, forskellige røgede fisk og hvad det nu ellers er, kunderne kan få med sig hjem fra hylderne. Niels Hansen kører fisketur i Rødding og Lem, mens Lihme-boere og turister kommer direkte til døren og køber fiskene. Enten ved at handle med Niels, når han er hjemme, eller ved selvbetjening.

Niels køber frisk fisk ved Vesterhavet og filletterer så fisken hjemme i grovkøkkenet bag butikken.

Schnitzler og stjernes kud

Af Marianne Husted

På toppen af bakken ved Gyldendal Havn ligger en bygning med en fænomenal udsigt over havnen. Bygningen huser Restaurant Gyldendal. Da havnen blev indviet i 1986, blev der også solgt mad og is i den nye bygning på bakketoppen. Og hvem, der kom forbi, kunne få noget til ganen.

Elsebeth Hansen er på fjerde år forpagter af restauranten, og i den periode er det kun gået en vej. Fremad, med støt stigende omsætning. Inden udgangen af maj har hun allerede haft to weekender med alt optaget, og hun må ofte sige til kunder, der ringer for at bestille et bord ved vinduet samme aften, at så skulle de have ringet for en uge siden. Der er rift om vinduespladserne, men faktisk er der fjordudsigt fra det meste af restauranten.

Til hverdag og fest

"Jeg vil gerne give gæsterne en kulinarisk oplevelse," fortæller Elsebeth. Det gør hun både til hverdag og fest. Sidste år startede hun et koncept med dagens ret, som sælges for 65 kr. pr. kuvert og

består af gammeldags dansk mad som fx karbonader, stegt flæsk med persillesovs, okstesteg osv. Både lokale og turister kommer efter dagens ret, enten for at nyde den på stedet eller for at tage den med hjem.

Restauranten har to serveringslokaler, så der er plads til både a' la carte gæster og selskaber på samme tid. Og muligheden for at holde runde fødselsdage, bryllupper, konfirmationer og andre mærkedage med fjordudsigt har for alvor trængt sig ind i manges bevidsthed. "Antallet af selskaber er nærmest eksploderet. Nu har vi somme tider to fester ad gangen," siger Elsebeth. Ellers kommer kunderne fortrinsvis i restauranten for at få en schnitzel eller et stjernes kud, hvis de da ikke vælger at sætte tænderne i de mange retter i Gyldendal buffeten, som serveres tre af ugens aftener i højsæsonen fra maj til oktober.

Stamgæster og stævnemøder

Restaurant Gyldendal har ikke et bestemt kundesegment. Gæsterne i restauranten er turister, lokale og folk fra et bredt opland, der går fra Mors, over Thisted, Struer,

Forpagter af Restaurant Gyldendal, Elsebeth Hansen, får et godt grin med gæster på bakketoppen, hvor de gamle jernbaneskiner fra teglværket stadig ses.

Udsigten fra Restaurant Gyldendal er formidabel og vender sådan, at man kan nyde solnedgangen over Venø og Jegindø.

Holstebro, Herning, Ikast, Silkeborg, Viborg og Skive. Eller endnu længere væk. "To gange om året kommer to par kørende hertil fra København for at spise," fortæller Elsebeth, som selv synes, det er lidt vildt. Parrene kører hjemmefra over middag og er fremme, når buffeten åbner kl. 18. Så nyder de maden nogle timer og tager turen tilbage til hovedstaden samme aften. Køreturen foregår i en fælles bil, og de skiftes til at være chauffør, så det kun er en enkelt hver gang, som ikke kan forsyne sig fra vinkortet. Ligesom københavnernes er der mange andre faste gæster, som kommer igen og igen.

Gæsterne har alle aldre, men Elsebeth oplever, at stadig flere unge finder vej til Gyldendal. Det er et romantisk sted for stævnemøder. "Den ene kommer først og står og venter udenfor, indtil den anden kommer. Så går de ind hånd i hånd. Det er så sødt," forklarer forpagteren. Hun håber på sol og varme i løbet af sommeren og glæder sig til at gentage sidste års tradition, hvor hun indførte oktoberfeststemning midt om sommeren. I år står den 8. og 9. juli i tyrolermusikkens tegn med buffet, musik og dans i et stort telt opstillet til lejligheden.

Restaurant Gyldendal og Det Blå Flag set fra badestranden.

Birte Trærup er på
ottende år havnefoged
i Gyldendal Havn.

Havnefogeden har et hyggeligt job

Af Marianne Husted

"Jeg går lige på havnen et kvarters tid." Sådan siger havnefoged Birte Trærup til sin mand en typisk sommeraften. Og mangelen en aften kommer hun først tilbage halvanden time senere. Oven i købet måske med gæster, som skal ind at have en kop kaffe. Når Birte går sin runde på havnen, møder hun mange mennesker. Hun skal opkræve penge fra

gæstesejlere. De betaler 100 kr. pr. døgn.

"Det er der ingen, der brokker sig over," fortæller Birte. Tvært imod bliver hun ofte budt på både en lille én og chokolade, når de tilrejsende hiver pungen frem. De må bruge klubhuset og alle havnens faciliteter og kan godt se, at de får meget for pengene, hvis de fx er fire personer om bord. På runden møder Birte også sejlere med faste bådpladser, eller hun støder på gamle naboer eller venner, som er et smut på havnen. Det giver snak til højre og venstre og får Birte til at sige, at det er et rigtig hyggeligt job at være havnefoged.

Ny kasket som 62-årig

Birte og Jens Trærup flyttede til Gyldendal i efteråret 2003. Kort tid efter blev Birte headhuntet til havnefoged af bestyrelsen for Gyldendal Havn. Hun udbad sig dog betænkningstid.

"Jeg havde altid været griserøgter og havde ikke lige regnet med det her. Men jeg ville da godt prøve og se, om jeg kunne finde ud af det," siger den nu 69-årige Birte. Hun fik overdraget havnefogedkasketten. Den bruger hun dog ikke. I embedsmedfør kan hun til gengæld kendes på tasken. Det er en brun lædertaske med metalbeslag, som rigtig mange mennesker i Salling har stiftet bekendtskab med i de gamle Vestsallingbusser. Arne "Rutebilchauffør" donerede tasken til Gyldendal Havn, da han lagde op som buschauffør.

Birte's arbejdsplads.

"Når jeg kommer med tasken ved folk godt, at jeg vil have penge," fortæller Birte.

Samvær

Gyldendal Havn sender girokort ud til ejere af både, som lejer store bådpladser, mens Birte sælger de små bådpladser. Hun lejer bådpladser ud for en periode, ligesom hun tager imod betaling fra gæstesejlere og sørger for, at der er konvolutter til at lægge penge i for folk, der kommer kørende med en bådtrailer og skal have deres båd i vandet. Hver dag går Birte enten en aftenrunde eller en morgenrunde.

"Om morgenen kommer jeg ikke før klokken 9. Folk skal have lov at have deres morgensøvn," siger hun med et smil. Hun går dog helst runden om aftenen. Så har hun overblik over alle bådene og sikrer sig, at ingen tager af sted om morgenen uden at betale. Det er også om aftenen, hun rigtig oplever fællesskabet og den hyggelige stemning på havnen.

"Der er aldrig bare to i en båd. Hvis der er det, så kommer der nogle flere over i

båden, og de får en øl eller en kop kaffe," forklarer hun.

Godt belagt

Birte ser en stor fordel i at bo tæt ved havnen.

"Jeg kan sidde i stuen og se, når der kommer både. Og tit ringer folk, når de gerne vil betale," erklærer hun. Hun har altid mobilen i lommen og kan være på havnen tre minutter senere.

Havnen bruges af både lokale og sommerhusgæster. Birte får mange opbringninger fra folk, der skal på ferie og gerne vil bestille plads til deres speedbåde.

"Vores havn er godt belagt. Der kan næsten ikke være flere både, så det kan godt blive nødvendigt for gæstesejlerne at komme til at ligge i rækker uden for hinanden," fortæller hun. Så tager hun turen med tasken ud til dem hen over rækkerne af både. Eller hun møder dem med madkurve, når de sidder og griller på havneområdet.

"De hygger sig, vi får en snak og jeg slipper for at balancere på bådene," siger Birte og ryster med tasken, så det klirrer.

Så vender vi kajakken

Af Kirsten Schmidt

Nu er der gang i endnu en sæson i kajakklubben ved Gyldendal. På nethinden sidder billedet af en dejlig sommeraften, hvor vi langsomt glider gennem vandet på en blikstille fjord, mens havørreder springer ved siden af os, fuglene svæver over os, og solen kaster sine sidste stråler over vandet.

Ja, det er bestemt disse aftener, man husker, og dejligt er det, når vejret er med os. Andre gange har vi kæmpet med bølgerne, og det kræver lidt flere kræfter, men alt har sin charme.

Kajaksejlads er en god aktivitet for stort set alle aldre, og det kræver kun lysten til at komme ud og være et med naturen. Man lærer hurtigt at styre kajakken, og man kan selv bestemme tempoet, og hvor langt man vil vove sig omkring.

Hyggeligt er det også at få sin medbragte kaffe og en sludder efter endt sejlads. I

2008 byggede vi et klubhus, der dels kan rumme vores kajaker og udstyr, og dels er et sted, hvor man kan hygge sig i kaffestuen eller ved grillen udenfor.

Kajakker til alle

Klubben råder over både toerkajakker, store havkajakker, junior- og børnekajakker. Desuden har vi to surfkajakker, hvis man skulle have lyst til at lege i bølgerne, når der er lidt sus på fjorden.

Er man til strand, vand og havneliv vil jeg bestemt anbefale at prøve denne sportsgren. Sommeren igennem er der klubaften hver mandag fra 19.00-21.00. Er man medlem kan man i øvrigt bruge kajakkerne alle andre dage, når tiden og vejret tillader det .

Saltvandssprøjt fra fjorden og fælles nydelse af solnedgange, sådan er livet for kajakentusiasterne, der mødes ved Gyldendal Havn.

Kirsten Schmidt (th) nyder kajakturen på fjorden med Kis Stamp (tv) og Susanne Thomsen.

Ask Balleby Hviid studerer fjordbunden på en
hed sommerdag. Det er Venø i baggrunden.

Ungdomssejlads

Af Inger Madsen

Er du en vandhund, eller vil du gerne være det, og er du mellem 8 – 18 år.? Eller elsker du bare frisk luft og godt fællesskab? Så er ungdomssejlads måske noget for dig.

Gyldendal Bådlaug tilbyder ungdomssejlads hver mandag aften. Vi mødes i klubhuset kl. 18.00, hvor vi starter med et skippermøde. Skippermøde betyder, at man får en gennemgang af aftenens aktiviteter, hvad enten det foregår på, i, ved vandet eller som teoriundervisning i klubhuset. Vores undervisning er tilrettelagt således, at alle kan være med. Vi tilbyder også undervisning i kapsejladser, men det er helt klart det sociale, vi lægger mest vægt på. Gyldendal Bådlaug råder over tre forskellige bådtyper til brug i ungdomsafdelingen.

Optimistjollen er beregnet til ungdomssejlere i alderen 8 til 15 år. Optimistjollen er en naturlig begynderjolle for børn og unge, som har lyst til at lære at sejle.

Zoom8 jollen er for ungdomssejlere mellem 10 – 18 år. Denne jolletype er en naturlig efterfølger til optimistjollen.

606 er for de ungdomssejlere, som er meget sociale. En 606ér er en mini kølbåd beregnet til 3 – 5 personer. 606 sejladser er for alle, både børn og voksne.

Udover aktiviteterne om mandagene, har vi også enkelte weekendsejladser, hvor vi nogle gange starter kl. 10.00 til en tursejlads, eller starter kl. 13.00 til en sjov eftermiddag med sejladser. Forældre og søskende er naturligvis velkommen til at se på.

Vores sommerlejr er årets helt store hit. Sommerlejren er altid planlagt således, at den er familievenlig, det vil sige, at der er aktiviteter for hele familien. Alle i ungdomssejlerens familie kan deltage, også bedsteforældrene. Der vil også være deltagelse af klubbens øvrige medlemmer. Naturligvis laver vi sejleraktiviteter til vores ungdomssejlere. De øvrige aktiviteter er af meget forskellig karakter, så som krabbefiskeri, sejladser med køl- eller motorbåd o.l.

Sommerlejren foregår altid fra fredag til lørdag, så der er også en overnatning med i vores aktiviteter. Sidste år lavede vi en natsejlads for hele familien, det var en utrolig stor succes. Natsejlads er en sejltur om natten, dvs. fuld lygteføring på kølbåden og derefter styre efter lys (fyr). Vores ungdomssejlere fik mulighed for at prøve at navigere efter lys, samt at opleve de problemer, der er ved at sejle om natten. I forbindelse med sommerlejren har vi også tilbudt vores ungdomssejlere at få undervisning i blandt andet windsurfing og sejladser i polokajakker.

Alt i alt forsøger vi at give vores ungdomssejlere så mange forskellige oplevelser, som det er muligt.

Sommersjov med polokajakker inde i havnebassinet.

Optimistjollesejladserne følges altid meget tæt af voksne i følgebåde.

Fra Gyldendal til de syv verdenshave

Af Jens Peter Maarbjerg

Siden jeg var helt lille har jeg altid haft en drøm om at komme ud og sejle på de syv verdenshave.

Det hele startede, da jeg var lille og begyndte at sejle i vor egen jolle hjemme i Gyldendal, hvor jeg kunne få flere timer til at gå med bare at ro rundt. Senere begyndte jeg at sejle optimistjolle i Gyldendal Bådelaug. Dette styrkede min interesse for faget, og jeg var helt sikker på, at det var på havet, jeg ville være.

Efter folkeskolen begyndte jeg på HTX i Skive, hvor jeg blev student i sommeren 2006. I løbet af de 3 år på HTX fik jeg afklaret med mig selv, hvilken vej jeg ville gå inden for søfarten. Jeg valgte den duale linje, hvor man bliver styrmand og maskinmester på en gang. Så derfor søgte jeg ind hos A.P. Møller og var til optagelsesprøve i Svendborg sommeren 2006. Jeg bestod prøven og kom ind på forårsholdet 2007. Selve uddannelsen varer ca. 5 ½ år og består af både normal skolegang og praktik ombord på rederiets skibe.

Kogtved Søfartsskole

Det første halve år tilbragte jeg på Kogtved Søfartsskole i Svendborg, som er en kostskole ejet af A.P. Møller. Dette var lige på og hårdt, hvor vi skulle lære en masse grundlæggende teori inden for navigation, maskinlære, el-lære, skibsteknik osv. 1. semester blev afsluttet med 11 eksamener på 2 uger, hvor alle skulle bestås for at komme videre i forløbet. Så det var en ordentlig omgang! 2. semester foregik på en værkstedsskole i Svendborg, hvor vi lærte at svejse og alt praktisk inden 3. semester, som skulle foregå ombord på et af rederiets skibe.

Den 13. januar 2008 kom så øjeblikket, hvor jeg påmønstrede Arthur Mærsk i Århus sammen med otte medstuderende.

Foran os havde vi tre måneder ombord, som ville bringe os til Japan og tilbage til Europa igen. Arthur Mærsk er et 352 m langt og 43 m bredt containerskib. Hovedmotoren er en 12-cylindret HSD-Wärtsilä Sulzer dieselmotor, som yder 85.500 hk og bringer skibet op på en fart på 27 knob (ca. 50 km/t). Skibet kan laste 6600 containere.

Med tungen lige i munden i Den Engelske Kanal

Ombord var der mange nationaliteter udover os danskere. Der var både færingere, svenskere, tyskere, polakker, filippinere, thaier og indere. Så sproget ombord var hovedsageligt engelsk. Ombord skulle vi indgå i vagten sammen med officererne på broen og i maskinen. Jeg var meget overrasket over, hvor meget ansvar vi egentlig fik. Allerede efter en uge på broen fik jeg lov til at navigere skibet alene. Jeg skulle blot sige til den vagthavende officer, hvilken manøvre jeg ville lave og hvorfor. Det er lidt vildt at tænke på, at man står der og styrer et skib, så langt som tre fodbold baner, igennem Den Engelske Kanal. Så kan man godt blive lidt nervøs!

I maskinen deltog vi i de daglige rutiner sammen med officererne, hvilket hovedsageligt var vedligehold af diverse dele. Det var virkelig imponerende at gå rundt nede ved hovedmotoren, som er næsten 4 etager høj og larmer virkelig meget. Derfor gik man konstant rundt med høreværn.

Hele første praktikperiode var en stor oplevelse og meget lærerig for mig. Det var jo ikke kun arbejde hele tiden. Vi var tit i land, så jeg fik set både Singapore, Tokyo og Hongkong. Så der var masser af tid til at lege turister og få en masse gode oplevelser med hjem i bagagen.

Jens Peter Maarbjerger i førersædet.

Forbedringer af havnen i 2010-11

Af Søren Chr. Vang

På havnen arbejdede vi sidste vinter og i forsommeren hårdt på, at få de projekter udført, som der var søgt midler til gennem LAG og Landsbyudvalget. Vi startede med at fjerne den gamle jollebro. Den blev savet i stykker og kørt ind til land på slæde, hvilket var den letteste løsning. Isen havde en anseelig tykkelse, og vi kunne uden problemer færdes på den.

Da isen forsvandt, blev de pæle, som isen havde trukket op, rammet. Det samme gjorde nye pæle, som flydebroerne skal fortøjres ved. Vi valgte at forstærke molehovedet på ydermolen, fordi der var enkelte store granitblokke, som var gledet lidt ud mod indsejlingen, hvor der er nedrammet omkring 20 pæle. På stedet, hvor den nye flydebro til jollerne skulle ligge, var der ikke vanddybde nok til, at den kunne flyde. Derfor blev vi nødt til at uddybe. Vanddybden var også for lav et par steder mere, hvor der også er

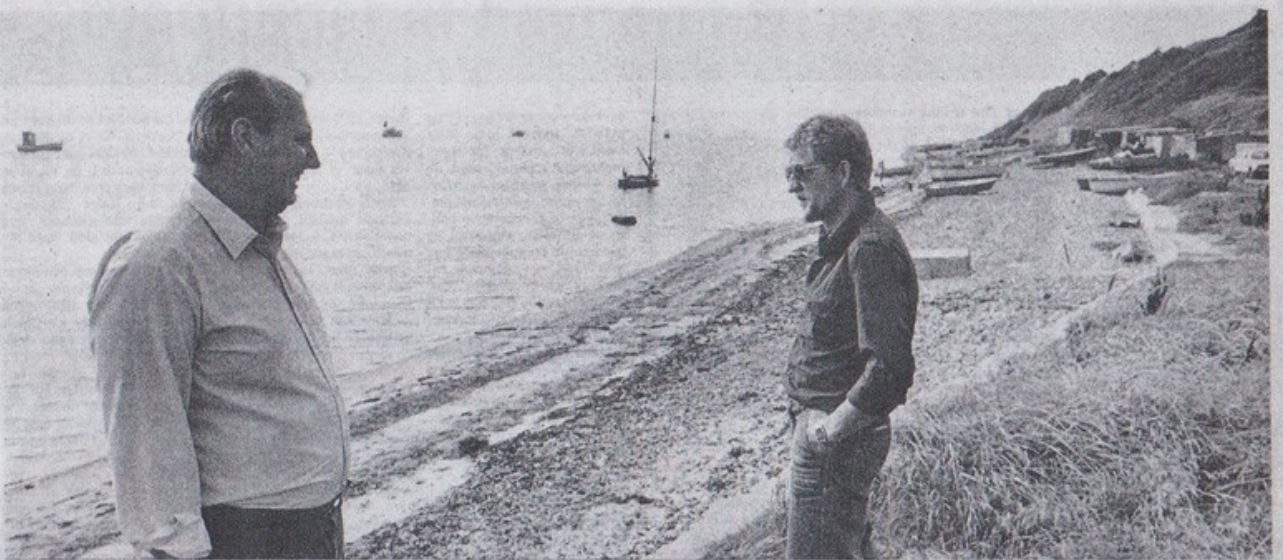
uddybnet, så der alt i alt er fjernet omkring 1100m³.

Pontonerne, der var støbt i forvejen, blev fragtet til havnen, hvor de blev samlet med tre i hver sektion og søsat. Herefter var de lette at bugsere på plads. På samme måde er der lavet 30 m flydebro til kølbåde. De nye broer er forsynet med vand og el. Gæstebroen er monteret med lodrette fenderbrædder, så den er mere sikker at ligge ved, og vi har fået nye grillpladser. Jeg synes, at det ser rigtig godt ud, og vi håber, at både lokale og vore sejlene gæster vil nyde de nye tiltag.

Vi glæder os meget til næste projekt, som går i gang i løbet af efteråret 2011. Det går ud på, at få baglandet omdannet til et indbydende rekreativt område. Vi tror på, at det vil give hele området omkring Gyldendal et løft, der vil gavne hele Lihme-området.

Fritidsfiskerne ved Gyldendal må nu lade deres både ligge for anker ud fra kysten ved Gyldendal, hvis de er for store til at trække op på stranden ved fiskerhytterne. Under et besøg ved fjorden talte Alex Lind, t.v., og Søren Chr. Vang om mod 40 både ved Gyldendal.

Havnedrømme ved Gyldendal

En gammel drøm og stort ønske blandt bådejere og fiskere om en havn ved Gyldendal i Vestsalling kan måske blive opfyldt i løbet af de kommende år.

— Både fritids- og erhvervsfiskere er stærkt interesseret i at få en havn. Vi har tit snakket om, hvordan der kunne laves et anløbsted ved Gyldendal, men vi har jo ingen penge til at virkeliggøre det.

— Både fritids- og erhvervsfiskere er stærkt interesseret i at få en havn. Vi har tit snakket om, hvordan der kunne laves et anløbsted ved Gyldendal, men vi har jo ingen penge til at virkeliggøre det.

— Lykkelige blev vi så i vinter, da det kom frem, at Spøttrup kommune havde planer om at lave en jollehavn. Det viste sig imidlertid, at kommunen havde tænkt sig en anløbsbro lavet ved at nedramme trappe.

Den løsning var vi, der færdes meget på fjorden, klar over ikke duede. Vind og strømforholdene ved Gyldendal er så kraftige, at trappe ikke kan holde.

Så gik vi, fem lyst- og erhvervsfiskere, igang med at lave forslag til en havn ud fra vores erfaringer om strømforholdene. Vi ved, der skal noget meget solidt til at modstå vestenvinden og fik tegnet en havn omkranset af kraftige betonmoler og gik til kommunen med forslaget.

Kommunen lod et ingeniørfirma se på vor idé og vurdere prisen. Det viste sig at en havn støbt af beton ville koste et to-cifret million beløb, og derfor slet ikke var realistisk.

Der har flere gange tidligere været arbejdet med planer for en havn ved Gyldendal, og kommunen fandt et gammelt skitseforslag frem, som vi med små ændringer er vældig begejstrede for og håber Spøttrup kommune vil bygge, siger Søren Chr. Vang.

Kommunens plan er virkelig god, og da den kan laves

meget billigere, går vi varmt ind for projektet. Det giver mulighed for en havn med plads til omkring 100 både, hvis man med tiden vil udnytte hele området inden for de dækmoler, der skal bygges mod øst og vest.

I stedet for beton skal molerne laves af kæmpestenblokke, som dem, der anvendes flere steder ved vestkysten som høfder.

Ind for projektet. Det giver mulighed for en havn med plads til omkring 100 både, hvis man med tiden vil udnytte hele området inden for de dækmoler, der skal bygges mod øst og vest.

I stedet for beton skal molerne laves af kæmpestenblokke, som dem, der anvendes flere steder ved vestkysten som høfder.

Vi har nu også undersøgt

dybdeforholdene, og vanddybden er omkring to meter. Det er dybere end vi havde ventet, og betyder at udgiften til uddybning, ikke bliver så stor, som vi frygtede, og som der er regnet med i kommunens prisberegning, hvor havnen vil koste knap 6,5 millioner kroner.

En dybde på tre meter er nødvendig, så også lystsejlere med mindre både kan bruge havnen. Og vanddybden er omkring to meter. Det er dybere end vi havde ventet, og betyder at udgiften til uddybning, ikke bliver så stor, som vi frygtede, og som der er regnet med i kommunens prisberegning, hvor havnen vil koste knap 6,5 millioner kroner.

En dybde på tre meter er nødvendig, så også lystsejlere med mindre både kan bruge havnen.

Vi tror, en havn vil skabe liv ved Gyldendal og trække mange folk til — også kommunens erhvervsfiskere, som nu har deres både på Mors, i Glyngøre og ved Odde, siger Søren Chr. Vang.

Fiskernes havneenske støttes af kommunalbestyrelsesmedlem, lærer Alex Lind, Rødding, der roser deres initiativ. En havn vil skabe liv ved Gyldendal og trække mange folk til — også kommunens erhvervsfiskere, som nu har deres både på Mors, i Glyngøre og ved Odde, siger Søren Chr. Vang.

Fiskernes havneenske støttes af kommunalbestyrelsesmedlem, lærer Alex Lind, Rødding, der roser deres initiativ. Det har flere gange

været drøftet i Spøttrup økonomiudvalg, der på onsdag præsenterer kommunalbestyrelsen for et forslag om, der i de kommende fire år bevilges omkring 500.000 kroner til at anlægge en havn.

— Jeg tror, vi kan få en havn til under fire millioner, dels vil uddybning blive billigere end beregnet og dels er den skitserede havn meget været drøftet i Spøttrup økonomiudvalg, der på onsdag præsenterer kommunalbestyrelsen for et forslag om, der i de kommende fire år bevilges omkring 500.000 kroner til at anlægge en havn.

— Jeg tror, vi kan få en havn til under fire millioner, dels vil uddybning blive billigere end beregnet og dels er den skitserede havn meget stor, og kan gøres væsentligt

mindre og alligevel imødekomme behovet, siger Alex Lind.

Hvis kommunen kan bruge 500.000 kr. i 1984 og lige så meget i hvert af de tre følgende år, og vi laver havnen som beskæftigelsesprojekt, kan vi godt få lavet en del.

Bare vi får dækmolerne, kan vi senere gradvis udbygge inde i havnen. Det gør ikke mindre og alligevel imødekomme behovet, siger Alex Lind.

Hvis kommunen kan bruge 500.000 kr. i 1984 og lige så meget i hvert af de tre følgende år, og vi laver havnen som beskæftigelsesprojekt, kan vi godt få lavet en del.

Bare vi får dækmolerne, kan vi senere gradvis udbygge inde i havnen. Det gør ikke noget om anlæggelsen sker over en årrække. Det drejer sig om, at vi får lavet en havn, som først og fremmest kan blive til glæde for kommunens beboere, og hvor udgifterne kan holdes i en størrelse, så de kan få råd til at bruge havnen. Lejelindtægten vil sikkert kunne betale vedligeholdelsesudgifterne.

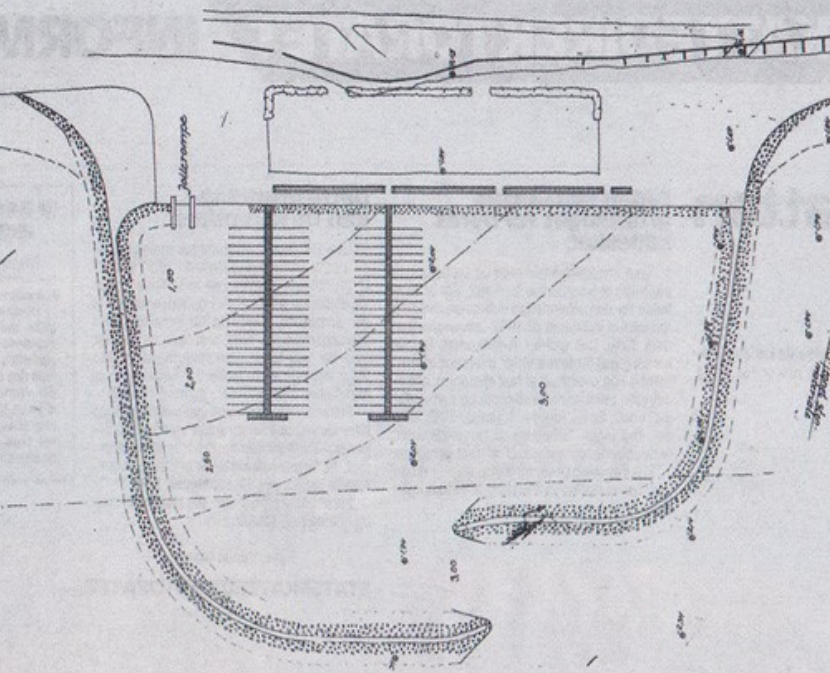
Lihme, der er et af de områder i kommunen, der har fået mindst, trænger til nyt liv, og en havn vil automatisk trække folk til og gavne de handlende. Måske vil flere også fristes til at flytte til Vestsalling, når de kommer ud og opdager, hvor skønt her er, siger Alex Lind.

I efteråret begynder opførelsen af en lejrskole på grunden fra det gamle teglværk i Gyldendal. Den kan sammen med en havn give en helhed, og i sommermånederne, hvor lejrskolen måske ikke er så søgt, kan den også benyttes af badfolkene, mener Lind.

Selv om Lind støtter det havneforslag, der nu er lavet, vil han ikke udelukke, der kan findes andre både bedre og måske endda billigere projekter.

Jeg ser gerne, at kommunen indbyder til en konkurrence og får flere muligheder, og så kan vi inddrage både fiskere og grundejerforeninger i planlægningen, siger Alex Lind.

boe.

En havn, som den her skitseret, vil koste omkring 6,5 millioner, men også for omkring fire millioner skønnes det muligt at få en havn ved Gyldendal.

Billedkavalkade Gyldendal Havns 25 års historie

Billede af stranden, før havnen bliver bygget.

*Fiskehusene, hvor bådene lå før
havnen blev bygget.*

Seks billeder, som viser, hvordan Gyldendal Havn vokser ud af stranden i efteråret 1985.

Seks billeder fra indvielsen maj 1986.

Ved 10-års jubilæet i 1996 havde havnen besøg af en helikopter.

Gyldendal Havn ca. 1990.

TILLYKKE!

Limfjorden omkranser vores landsdel og danner rammen om den smukke natur og sommerhusområder, egnen er så rig på
– specielt ved Gyldendal Havn.

25 år med dejlige minder og skønne oplevelser
– det fortjener opmærksomhed.

Derfor gratulerer vi Gyldendal Havn med jubilæet.

Det er helt i Spar Sallings ånd at være nærværende og lokal. Som egnspengeinstitut støtter vi gerne op om de lokale aktiviteter og glæder os, når det giver succes. Det skaber dynamik og udvikling til glæde og gavn for hele lokalsamfundet. Det giver tryghed og tro på fremtiden. Sådan skabes gode rammer til glæde for vore kunder, vore medarbejdere og for os som virksomhed, og at vi derved bliver kåret som Danmarks bedste pengeinstitut.